

Taal in alle vakken

Leraar maatschappijleer:

"Ik heb gemerkt dat mijn leerlingen belangrijke begrippen veel beter begrijpen als we eerst samen praten en denken over het onderwerp."

Leraar Nederlands:

"Wat goed! Ik heb nog meer tips voor je, zodat ze de inhoud en de taal van jouw vak nog beter kunnen leren."

Wat weten we uit onderzoek?

Taal speelt een belangrijke rol bij alle vakken. Ook bij geschiedenis, maatschappijleer of verzorging gebruik je taal om te vertellen, uit te leggen, te verklaren. En bij veel vakken lezen en schrijven leerlingen teksten. Daarom is het belangrijk om als school afspraken te maken hoe je leerlingen helpt bij het ontwikkelen van de taal die nodig is voor jouw vak. Je zorgt er dan voor dat hun taalvaardigheid geen struikelblok is en je biedt ze een kans om binnen jouw vak hun kennis en taalvaardigheid te vergroten. Als je op deze manier lesgeeft, kunnen leerlingen je les beter volgen, de teksten beter begrijpen en ze vergroten hun kennis, woordenschat en leesvaardigheid. Door je leerlingen te laten spreken en schrijven over gelezen teksten en over nieuwe lesstof, help je ze niet alleen hun kennis, maar ook hun taal te ontwikkelen.

Aan de slag

Ondersteun leerlingen bij het opdoen van nieuwe (vak)kennis en de bijbehorende taalvaardigheid. Maak schoolbrede afspraken hoe je leerlingen talig ondersteunt in de vakken die ze volgen.

1. Maak gebruik van rijke teksten, passend bij jouw vak. Dit zijn authentieke teksten met een rijk, niet vereenvoudigd taalgebruik, afgestemd op of net boven het niveau van jouw leerlingen. Het gaat daarbij om zakelijke (studie-)teksten, maar ook om literaire teksten die leerlingen inzicht kunnen geven in inhoudelijke thema's passend bij jouw vak. Lees meer op www.rijketeksten.org
2. Werk langere tijd aan een breed, kennisrijk thema passend bij jouw vak, zodat leerlingen niet alleen hun kennis kunnen uitbreiden en verdiepen, maar ook de bijbehorende taalvaardigheid. Lees meer hierover in het boek *Rijke taal (v)mbo* (Van Koeven & Smits, 2023).
3. Vereenvoudig je taalgebruik niet en blijf ook zelf gebruik maken van de complexere school- en vaktaal, passend bij jouw vak. Help leerlingen wel om deze school- en vaktaal te begrijpen en gebruiken. Deze concrete [tips voor een taalsterke lespraktijk](#) kunnen je daarbij helpen. De volgende drie pijlers spelen een belangrijke rol bij taalontwikkelen:
 - 1) Taalsteun: help je leerlingen om de taal van jouw vak te begrijpen en te gebruiken. Dat kan op verschillende manieren. In [dit artikel](#) wordt toegelicht welke vormen van taalsteun effectief zijn.
 - 2) Interactie: laat je leerlingen samen (met jou) praten en schrijven over de inhoud van jouw les. Zo krijgen ze beter grip op de vakinhoud en leren de school- en vaktaal begrijpen en gebruiken.
 - 3) Context: zorg dat je leerlingen een beeld hebben van het thema of onderwerp, zodat ze nieuwe kennis kunnen koppelen aan bestaande kennis. Dat doe je door het thema of onderwerp samen te verkennen en daarbij de school- en vaktaal te gebruiken die bij het thema past.

De [Handreiking kijkwijzers taalgericht vakonderwijs](#) geeft je houvast bij het bieden van taalsteun, interactie en context.

Meer lezen

- Hajer, M. & Meestringa, T. (2020). *Handboek taalgericht vakonderwijs*. Coutinho
- Van Koeven, E. & Smits, A. (2023). *Rijke taal (v)mbo*. Boom.
- [Taalgericht vakonderwijs - SLO](#).
- [Taalonderwijs integreren in andere vakken | Onderwijskennis](#)
- www.inclusievevakdidactiek.nl

